

Vragen m.b.t. SB vastgestelde visie en start uitvoeringsprogramma landbouw en voedsel

Fractie	#	Vraag/input	Antwoord/reactie
PvdD	1	De startnotitie uitvoeringsprogramma is meermaals uitgesteld in de beleidscyclus; nu is er een <i>startgesprek</i> met PS en wordt gesteld dat dit een gebruikelijke werkwijze is. PvdD was in de veronderstelling dat er een <i>start/conceptnotitie</i> uitvoeringsprogramma voor de zomer met PS gedeeld zou worden. Maar nu wordt slechts in grote lijnen geschetst hoe het traject gaat lopen en wat de belangrijkste pijlers zijn. Kan iets gezegd worden over de reden voor deze vertraging?	Er is geen startnotitie uitvoeringsprogramma gedeeld, dat was voor de Visie landbouw en voedsel. Het uitvoeringsprogramma is een vervolg daarop (maar volgens de afgesproken werkwijze bij programma's gaat dat via een startgesprek – dat is nu). Er wordt momenteel hard gewerkt aan het uitvoeringsprogramma waarbij strategische doelen, operationele doelen en inspanningen in beeld worden gebracht. Door de nieuwe indeling van enkele teams (natuur en landbouw) zijn we later gestart dan was voorzien. De afronding van het programma wordt in Q4 2025 voorzien.
	2	Wordt de effectiviteit van de programmering van GLB-NSP voor de verduurzaming van de landbouw op provinciaal niveau geëvalueerd? Dus op punten als: waar landen de subsidies en hoe hebben deze bijgedragen aan doelen op natuur, verduurzaming, circulariteit, vermindering stikstofuitstoot, dierenwelzijn, biologische bedrijfsvoering? Zo ja, wanneer was de laatste evaluatie op deze punten? Kan dit met PS gedeeld worden?	Wij zijn nog maar halverwege deze GLB periode. Net als bij de POP3-periode, zal ook aan het einde van de NSP-periode een evaluatie op provinciaal niveau plaatsvinden. GLB-NSP werkt met indicatoren die iets zeggen over waar de subsidies aan bij moeten dragen.
	3	Wat is amendement 1?	Amendement-1-Controleerbaarheid-aanbevelingen-Rekenkamer-rapport-Landbouw-en-voedselstrategie-ingediend-door-VVD-e-a-AANVAARD.pdf
	4	Uit het onderzoek van de Randstedelijke Rekenkamer van 2022 komt naar voren dat beleidsevaluatie gewenst is. Wat is er met dit advies gedaan?	Dit wordt verwerkt in het uitvoeringsprogramma. Uit het onderzoek bleek dat er geen goede beleidsmonitoring mogelijk was. Nu blijft dit vanwege de provinciale rol in verhouding tot die van het Rijk en EU ook lastig. Maar in het uitvoeringsprogramma gaan we dat wel concreter uitwerken waar mogelijk.
	5	Met welke groepen zal er verder gesproken worden over het uitvoeringsprogramma landbouw en voedsel? Hoe de keuze voor stakeholders gemaakt?	Het gehele programma kan aan de Dialoogtafel landbouw (dialoogtafel van agrarische partijen met provincie) worden besproken. Deze is thans in oprichting. Op specifieke onderwerpen wordt er met allerlei partijen gesproken.
	6	Vanuit boeren horen we vaak dat het wenselijk zou zijn als gemeenten ondersteund worden – met kennis en professionalisering - om een positieve bijdrage te leveren aan de landbouwtransitie en boeren te helpen die omslag naar natuurinclusieve en duurzame bedrijfsvoering te maken; is dit ook onderdeel van het uitvoeringsprogramma?	Op onderdelen gebeurt dat al of komt het in het programma, zoals bij het beleid Vrijkomende Agrarische Bebouwing. Duidelijk is wel dat voor veel gemeenten de beschikbare capaciteit een beperkende factor voor de gewenste inzet vormt.
Volt	7	Volt zou graag een informatiesessie over het uitvoeringsprogramma landbouw en voedsel georganiseerd zien worden (september 2025).	Wij zijn uiteraard bereid om dit te faciliteren, maar de agenda van PS zit erg vol, dus of september lukt hangt daarvan af.

	8	Hoe verhouden de meer concrete keuzen in het uitvoeringsprogramma zich met de aangekondigde gebiedsgerichte keuzen die voor de wijziging van POVI worden gemaakt?	De Omgevingsvisie en de keuzes die daarin gemaakt worden zijn in principe leidend voor het uitvoeringsprogramma.
	9	Hoe komt de gebiedsgerichte aanpak terug in dit uitvoeringsprogramma?	Het uitvoeringsprogramma is een concretisering van inspanningen die wij doen voor de landbouw (en de voedselagenda) en komen voort uit UPLG en visie landbouw en voedsel. Wij benoemen daarin instrumentarium voor de landbouwtransitie. Deze is grotendeels ook bruikbaar voor de gebiedsgerichte aanpak. Veel 'landbouwbeleid' en instrumentarium is echter generiek, zoals de UMDL.
	10	Hoe worden specifiek de jonge boeren betrokken bij de verdere uitwerking?	We hebben op 10 juni 2025 een knelpuntenanalyse met jonge boeren gedaan naar aanleiding van motie M25-02. PS hebben opgeroepen tot een SPS sessie in Q3 2025. Deze analyse is ook bruikbaar voor het uitvoeringsprogramma. Wij blijven met de kerngroep jonge boeren en HAJK in gesprek over relevante onderdelen uit het uitvoeringsprogramma.
BBB	11	Deze visie en het uitvoeringsprogramma hebben veel raakvlakken met het UPLG en liggen inhoudelijk in elkaars verlengde. T.b.v. het UPLG is een Sociaal economische impactanalyse uitgevoerd, waaruit duidelijk is geworden dat het verdienvermogen voor boeren (melkveehouders) onder druk staat door alle plannen. Hoe worden deze uitkomsten geïntegreerd in het uitvoeringsprogramma?	Een van de doelen zal betrekking hebben op het economisch perspectief voor agrariërs. Dit is mede gebaseerd op ambitie 2 uit de visie: 'Verdienmodel met ruimte voor ondernemerschap'. Wij werken hier verder uit hoe wij als provincie hier concreet aan kunnen bijdragen, in samenhang met andere doelen. Daarbij nemen we ook de bevindingen uit de SEIA mee.
	12	Hoe wordt het ruimtelijk beslag van de landbouw in deze visie bepaald, zolang het onderzoek naar benodigde landbouwgrond nog niet is afgerond?	Dit uitvoeringsprogramma is niet de visie, deze is al eerder vastgesteld. Het onderzoek waar u naar verwijst brengt verschillende ontwikkelrichtingen in beeld. Maar er kan en zal niet toegewerkt worden naar een specifieke aantal te ambiëren hectares voor landbouwgrond. Het uitvoeringsprogramma is niet een statisch document, en de activiteiten zullen steeds worden bijgesteld n.a.v. nieuwe ontwikkelingen en inzichten.
	13	Op welke termijn kunnen we de resultaten van het HVHL onderzoek verwachten?	Dit is in de afrondende fase en zal na het zomerreces worden gedeeld via een Statenbrief.
	14	Wordt ondersteuning voor jonge boeren bij bedrijfsovername meegenomen in de uitwerking van het uitvoeringsprogramma?	Ja, zie ook het antwoord op vraag 10.
	15	Welke instrumenten heeft de provincie om 'true pricing' concreet toe te passen, en wat betekent dit voor consumenten?	True pricing is in de visie landbouw en voedsel genoemd als een voorwaarde voor verduurzaming op lange termijn. Dit is echter een langdurig proces waar vooral het Rijk, maar ook ketenpartijen mee bezig zijn. Provincie kan lobbyen, ook in de EU, maar heeft geen leidende rol hierin. Zie ook het antwoord op vraag 4.

	16	Hoe wordt in het RO-beleid ruimte geboden aan stoppende boeren voor nieuwe activiteiten?	Er wordt gewerkt aan nieuw beleid en dat wordt meegenomen in de wijziging van de Omgevingsvisie. Bijvoorbeeld het concept Brede Plattelandsbestemming (dat niet perse de agrarische functie het hoofdinkomen hoeft te zijn) en VAB-aanpak Erven met Perspectief.
	17	En komt dit terug in de herziening van de Omgevingsvisie?	Zie antwoord op vraag 16.